

Ammatillisen
koulutuksen
valtakunnallisen
kestävyystiekartan
toimenpidepolku

Ammatillisen koulutuksen

kestävyystiekartta

VASKI – Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus vuonna 2030

Kestävyystiekartta

- Koko ammatillisen koulutuksen yhteinen kestävyystiekartta on koostettu VASKI-hankkeessa yhteiskehittäen
- Kestävyystiekarttatyössä on koostettu tulevaisuuskuvia, tavoitteita, toimenpiteitä ja kestävyysratkaisuja esimerkkejä runsaasti hyödyntäen
- Tämä toimenpidepolku kuvaa konkreettisesti niitä asioita, mitä pitää tapahtua, jotta määritellyt tavoitteet voidaan saavuttaa

VASKI-hanke

- VASKI-hanke on osa Opetushallituksen rahoittamaa ammatillisen koulutuksen kestävä kehityksen ja vihreän siirtymän kehittämisohjelmaa
- Hankkeessa mukana on 61 ammatillista oppilaitosta, mikä kattaa suuren osan Suomen ammatillista oppilaitoksista
- VASKI-hanke on käynnissä 1/2022 – 12/2023.

Kestävyystiekartan tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen toimijat ovat hiilineutraaleja ja ovat integroineet kestävän kehityksen ja vihreän siirtymän edellyttämät toimintatavat läpäisevästi osaksi toimintaansa. Työn tavoitteena on saada aikaan pysyviä toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia, jotta ammatilliset oppilaitokset toimivat proaktiivisina kestävän tulevaisuuden tekijöinä.

Johtaminen ja toimintakulttuuri: Oppilaitoksen johto on sitoutunut kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja vie sitä käytäntöön yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa oman toimintansa sekä koko oppilaitoksen arvojen ja toimintatapojen kautta.

Pedagogiset ratkaisut ja oppimisympäristöt: Tavoitteellinen kestävyyskasvatus on integroitu opetukseen, mikä näkyy valitussa pedagogiikassa ja oppimisympäristöjen käytössä sekä opetuksen sisällöissä.

Henkilöstön osaaminen ja ammatti-identiteetti: Henkilöstön kestävyysosaamista ja toimijuutta kehitetään suunnitelmallisesti ja jatkuvasti. Osaaminen vastaa tulevaisuuden työelämän, yhteiskunnan ja planeetan tarpeisiin.

Kumppanuudet: Uudistamme yhdessä kumppaneidemme kanssa ammatillista koulutusta ja osaamista sekä työelämää vastuullisemmaksi ja kestävämmäksi vastaten samalla alueemme työllisyystarpeisiin.

Hiilineutraalius: Ammatillinen koulutus on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Koulutuksen järjestäjän hiilijalanjäljen määrittely ja sen perusteella sovitut toimenpiteet tukevat jalanjäljen pienentämistä ja koulutuksen kehittämistä.

Johtaminen ja toimintakulttuuri

Tavoite:

Oppilaitoksen johto on sitoutunut kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja vie sitä käytäntöön yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa oman toimintansa sekä koko oppilaitoksen arvojen ja toimintatapojen kautta.

Toimenpiteet:

1. Ylläpidämme ja kehitämme rohkeasti osaamistamme ja ymmärrystämme kestävän tulevaisuuden rakentamisesta ja sen merkityksestä ammatillisessa koulutuksessa.
2. Mahdollistamme ja varmistamme koko henkilöstön ja opiskelijoiden osallisuuden kestävyystyössä.
3. Olemme asettaneet organisaatiomme kestävyystyölle tavoitteet, ja työtä edistetään, seurataan, mitataan ja raportoidaan systemaattisesti.
4. Sisällytämme kestävän kehityksen tavoitteet läpileikkaavasti henkilöstöjohtamiseen kuten rekrytointiin, perehdytykseen ja kehityskeskusteluihin.
5. Viestimme oppilaitoksen kestävyystyöstä sisäisesti ja ulkoisesti.

Pedagogiset ratkaisut ja oppimisympäristöt

Tavoite:

Tavoitteellinen kestävyyskasvatus on integroitu opetukseen, mikä näkyy valitussa pedagogiikassa ja oppimisympäristöjen käytössä sekä opetuksen sisällöissä.

Toimenpiteet:

6. Meillä on pedagogiset linjaukset, jossa määritellään kestävyysosaamisen kartuttaminen.
7. Koulutusalamme tunnistavat oman alansa kestävyyshaasteet ja edistävät kestävyysratkaisuja pedagogisin, ohjauksellisin ja koulutuksellisin menetelmin.
8. Meillä on selkeä kestävä kehityksen osaamispolku, jonka toteutumista seuraamme.
9. Kehitämme aktiivisesti ratkaisuja pedagogiikkaan ja investoimme oppimisympäristöihin, joilla vastataan tulevaisuusosaamisen tarpeisiin.

Henkilöstön osaaminen ja ammattidentiteetti

Tavoite:

Henkilöstön kestävyysosaamista ja toimijuutta kehitetään suunnitelmallisesti ja jatkuvasti. Osaaminen vastaa tulevaisuuden työelämän, yhteiskunnan ja planeetan tarpeisiin.

Toimenpiteet:

10. Ennakoimme tulevaisuuden kestävyysosaamistarpeita.
11. Painotamme osaamisen kehittämisessä yhteiskuntaa uudistavaa systeemistä ajattelua ja tulevaisuusorientaatiota.
12. Varmistamme henkilöstön kestävyysosaamisen arvioinnin, osaamistasokohtaiset kehittämissuunnitelmat ja seurannan systemaattisesti.
13. Resursoimme henkilöstön monipuolisen ja jatkuvan kestävyysosaamisen kehittämisen (esim. koulutukset, tutkinnot, työelämäjaksot, hankkeet ja muu kehittämistoiminta).

Kumppanuudet

Tavoite:

Uudistamme yhdessä kumppaneidemme kanssa ammatillista koulutusta ja osaamista sekä työelämää vastuullisemmaksi ja kestävämmäksi vastaten samalla alueemme työllisyystarpeisiin.

Toimenpiteet:

14. Toimimme aktiivisesti verkostoissa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.
15. Kehitämme yhdessä työelämän kanssa alamme kestävää tulevaisuutta hyödyntämällä mm. työelämäjaksoja.
16. Osallistamme alueiden työ- ja elinkeinoelämää koulutussisältöjen kehittämiseen.
17. Vahvistamme systemaattisesti alojen ja koulutusasteiden välistä TKI-toimintaa.

Hiilineutraalius

Tavoite:

Ammatillinen koulutus on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Koulutuksen järjestäjän hiilijalanjäljen määrittely ja sen perusteella sovitut toimenpiteet tukevat jalanjäljen pienentämistä ja koulutuksen kehittämistä.

Toimenpiteet:

18. Laskemme hiilijalanjälkemme vuosittain ja raportoimme luvut yhteiselle alustalle.
19. Määrittelemme hiilijalanjäljen pienentämisen mahdollistavat toimenpiteet ja niiden aikataulutuksen.
20. Seuraamme toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.